

ONTWERP VAN DECREET TOT OPRICHTING VAN HET BEGELEIDEND COMITÉ VOOR DE OPVOLGING VAN DE MONITORING VAN PERSONEELSGEGEVENS IN HET KADER VAN DE VLAAMSE INTERSECTORALE AKKOORDEN VOOR DE SOCIAL/NON-PROFITSECTOREN

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemene toelichting

Op regelmatige tijdstippen sluiten de Vlaamse overheid en de vertegenwoordigers van werknemers en werkgevers van de Vlaamse social/non-profitsectoren een sociaal akkoord (VIA-akkoorden). De Vlaamse social/non-profitsectoren omvatten op dit ogenblik de gesubsidieerde organisaties uit de welzijns- en gezondheidssectoren, de maatwerkbedrijven en de ruime sociaal-culturele sector. In deze intersectorale akkoorden worden maatregelen afgesproken inzake de verhoging van de koopkracht van de werknemers, inzake een verbetering van de kwaliteit van het werken en inzake de uitbreiding van het aanbod. De Vlaamse overheid zorgt voor de nodige budgetten voor de financiering van de VIA-akkoorden.

In het vierde Vlaams Intersectoraal Akkoord voor de social/non-profitsectoren 2011-2015 (VIA-4) voor de private sector werd opgenomen dat de personeelsgegevens van deze sectoren zouden gemonitord worden. Om de budgettaire impact van de verschillende maatregelen te kunnen inschatten en simulaties te maken van het effect van de maatregelen, is het immers nodig te beschikken over betrouwbare loon- en tewerkstellingsgegevens van het personeel. Bij de voorbereiding van het vijfde VIA-akkoord (2018-2020) werd reeds een opvraging georganiseerd van personeelsgegevens van het jaar 2016 bij de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid (RSZ). In dit akkoord werd ook de structurele monitoring van personeelsgegevens opnieuw bevestigd door de Vlaamse overheid en de sociale partners. De monitoring zal gegevens omvatten van de private en de publieke social/non-profitsectoren.

Voor de structurele opvraging van personeelsgegevens werd eerst de mogelijkheid verkend om de gegevens via de sociale secretariaten op te vragen. Na onderzoek bleek echter dat de nodige gegevens ook bij de RSZ konden verkregen worden. Er werd een Proof of Concept opgezet en deze bleek succesvol. De structurele opvraging van personeelsgegevens kan opgezet worden met gegevens van de RSZ via de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid (KSZ). Met de sociale partners werd dan een informatie- en beveiligingsovereenkomst gesloten om onder meer afspraken te maken over hoe met de gegevens wordt omgegaan en hoe er over de gegevens gerapporteerd wordt. Hierbij is de privacy van de persoonsgegevens uiteraard cruciaal en werden ook afspraken gemaakt om de gegevens van de individuele organisaties te beschermen.

Om de monitoring van de personeelsgegevens te blijven opvolgen wordt met dit decreet een Begeleidend Comité opgericht. In het decreet worden een aantal opdrachten van dit comité opgenomen. Ook wordt bepaald dat de sociale partners en Vlaamse overheid deel uitmaken van het comité.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, is momenteel als enige aangeduid als gegevensverwerker om producten te ontwikkelen. Het Departement zal instaan voor de verwerking van personeelsgegevens die afkomstig zijn van bevoegde instellingen (federaal, regionaal) en deze omzetten in producten, zijnde op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens. Het Departement zal de producten aanleveren aan het Begeleidend Comité.

Het Begeleidend Comité zal deze producten rapporteren aan de partijen van de VIA-akkoorden.

In het algemeen zal de evaluatie van de VIA-akkoorden gebeuren door de centrale evaluatiegroep (CEG). Deze opvolging richt zich op alle onderdelen van het akkoord, Over de resultaten van het akkoord wordt jaarlijks gerapporteerd aan de Vlaamse Regering.

B. Bespreking van de ingewonnen adviezen

Het voorontwerp van decreet werd aangepast aan het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2018/469 van 24 oktober 2018.

De Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Strategische Adviesraad voor het Vlaamse Welzijns-, Gezondheids- en Gezinsbeleid (SAR WGG) en de Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (SARC) hebben allen op 3 december 2018 een gunstig advies uitgebracht.

Met de bekommernis van de SARC dat de vertegenwoordiging in het Begeleidend Comité op de juiste manier moet gebeuren, zodat verschillende sub-domeinen binnen de sociale/non-profitsectoren vertegenwoordigd zijn, zal rekening worden gehouden bij de opmaak van het bijhorende besluit van de Vlaamse Regering.

Hieronder wordt het advies 64.902/1 van de Raad van State van 15 januari 2019 toegelicht. Waar opportuun, werd het ontwerp van decreet aangepast rekening houdend met het advies van de Raad van State.

- a) Betreffende artikel 2 en artikel 4: De Raad van State neemt aan dat het voorontwerp betrekking heeft op de verwerking van persoonsgegevens, zowel van de personeelsleden als van de betrokken organisaties, en stelt dat het voorontwerp bijgevolg zou moeten worden voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit

Het advies van de Gegevensbeschermingsautoriteit werd niet gevraagd, en dit omwille van volgende redenen.

Dit ontwerp van decreet heeft louter de oprichting van het Begeleidend Comité tot doel. Dit Comité is een overleg- en beslissingsorgaan dat beslist over de ontwikkeling en aanwending van producten in het kader van de opvolging van de monitoring van de personeelsgegevens.

Dit Comité treedt niet op als gegevensverwerker, heeft geen toegang tot de personeelsgegevens en heeft geen enkele operationele verwerkingsopdracht. Dit Comité duidt een Gegevensverwerker aan en neemt enkel kennis van de producten die worden aangeleverd door de Gegevensverwerker. Zoals in art. 2. bepaald, bestaan deze producten uit monitoringrapporten, tabellen en simulaties en op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens.

Dit decreet heeft niet tot doel om de verwerking van persoonsgegevens op zich te regelen.

De opdrachten en bevoegdheden die het decreet toekent aan het Begeleidend comité situeren zich uitsluitend op beheersmatig niveau.

Teneinde dit in het decreet duidelijker te stellen, werd artikel 4 op volgende punten aangepast.

“Art. 4. De opdracht van het Begeleidend Comité, vermeld in artikel 3, bestaat uit:
(...)”

7° beslissen over de verdere aanwending van de producten en de personeelsgegevens in overeenstemming met de privacyregelgeving en, in voorkomend geval, daarover overeenkomsten sluiten;
8° beslissen over toegangsmechanismen tot de producten en personeelsgegevens;
9° aanduiden van één of meerdere gegevensverwerkers en het omschrijven van hun opdracht;
10° periodiek rapporteren over de monitoring van personeelsgegevens aan de partijen van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren.”

Daarenboven wordt in art. 2 een definitie voor personeelsgegevens toegevoegd, waaruit ook blijkt dat de producten steeds op basis van gepseudonimiseerde en geaggregeerde loon- en tewerkstellingsgegevens worden gemaakt.

Dit decreet zal worden uitgevoerd met een besluit van de Vlaamse Regering. Dit besluit zal de voorwaarden aangaande de uitvoering van de opdrachten van het Comité bepalen en hierbij ook de voorwaarden en de waarborgen bepalen waaraan de aangeduide Gegevensverwerker en het proces van de gegevensverwerking moeten voldoen. Het spreekt voor zich dat dit ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wel ter advies zal worden voorgelegd aan de Gegevensbeschermingsautoriteit. Daarin zal immers het regelgevend kader voor de gegevensverwerking worden vastgelegd.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, is momenteel als enige aangeduid als gegevensverwerker om producten te ontwikkelen. Als gegevensverwerker dient het Departement te beschikken over de nodige machtigingen/beraadslagingen en in regel te zijn met de privacyregelgeving. Het Departement zal instaan voor de verwerking van personeelsgegevens die afkomstig zijn van bevoegde instellingen (federaal, regionaal) en deze omzetten in producten, zijnde op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens. Op dit ogenblik zullen de personeelsgegevens aangeleverd worden door de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid.

- b) Betreffende artikel 4: De Raad van State stelt dat meer duidelijkheid rond de opdrachten aangewezen is.

Als gevolg van deze opmerking werd een technische aanpassing in het ontwerp van decreet ingevoerd. De opdrachten van het Begeleid Comité zijn nu limitatief opgesomd. De Vlaamse Regering kan wel bijkomende opdrachten van het Begeleidend Comité bepalen, indien deze opdrachten kaderen binnen de doelstelling vermeld in artikel 3, met name opvolging van de monitoring van personeelsgegevens in het kader van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren

- c) Betreffende artikel 4, 2° en 7°: De Raad van State stelt vast dat het Begeleidend Comité met betrekking tot een bepaalde aangelegenheid overeenkomsten kan sluiten, en dat het niet duidelijk is wie partij zijn bij deze overeenkomsten.

De informatie- en beveiligingsovereenkomst wordt gesloten tussen de leden van het Begeleidend Comité.

Wat betreft de aanwending van de producten kunnen ook met andere instanties dan de leden overeenkomsten worden gesloten. Gezien dit niet vooraf limitatief te bepalen is, en om te vermijden dat het decreet dan telkens zou moeten worden aangepast, wordt gekozen voor deze algemene formulering.

- d) Betreffende artikel 4, 4°: De Raad van State wenst dat verduidelijkt wordt welke de “bevoegde instellingen” zijn waar personeelsgegevens kunnen worden aangevraagd.

De personeelsgegevens zullen opgevraagd worden bij authentieke bronnen. Op dit ogenblik zal de gegevensopvraging gebeuren bij de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid voor het gebruik van de personeelsgegevens. Om te vermijden dat het decreet zou moeten worden aangepast indien andere authentieke bronnen dienen te worden geraadpleegd of de regelgeving en/of organisatie van deze instanties zou wijzigen, wordt gekozen voor deze algemene formulering.

- e) Betreffende artikel 5, tweede lid, 1°: De Raad van State brengt de Vlaamse Regering in herinnering dat ze bij het bepalen van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties rekening zal houden met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof dienaangaande.

De Vlaamse Regering zal er bij het bepalen van de representatieve werknemers- en werkgeversorganisaties over waken dat verschillende sub-domeinen binnen de sociale/non-profitsectoren vertegenwoordigd zijn. Alle partijen die bij de VIA-akkoorden betrokken waren, zullen hierbij evenredig vertegenwoordigd zijn.

- f) Betreffende artikel 6: De Raad van State merkt op dat uit de memorie van toelichting blijkt dat het Begeleidend Comité haar werking verder zal kunnen regelen in een huishoudelijk reglement, daarbij rekening houdend met de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels. De Raad van State stelt dat van die bevoegdheid van het Begeleidend Comité het best uitdrukkelijk melding wordt gemaakt.

Deze aanpassing werd in het voorontwerp van decreet ingevoerd. In art. 6 is nu bepaald dat het Begeleidend Comité haar werking verder regelt in een huishoudelijk reglement, daarbij rekening houdend met de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels.

C. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1

Dit artikel bevat een verplichte vermelding ingevolge artikel 19, §1, tweede lid van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, en vergt geen verdere toelichting.

Artikel 2

Dit artikel definieert wat er verstaan wordt onder:

1° Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren.

In deze akkoorden leggen de representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties samen met de Vlaamse Regering afspraken vast om de arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden in de social/-non profitsectoren te verbeteren.

Deze opeenvolgende Vlaamse Intersectorale Akkoorden (ook wel VIA genoemd) zijn kaderakkoorden en bevatten maatregelen die vervolgens in cao's geconcretiseerd worden. Die maatregelen kunnen onder meer gaan over de verhoging van de koopkracht (de koopkrachtmaatregelen), de verbetering van de kwaliteit van het werk (de kwaliteitsmaatregelen) of de uitbreiding van het personeel. De Vlaamse Regering ondersteunt de werkgevers financieel om deze afspraken te kunnen uitvoeren.

Voor de Vlaamse social/-non profitsectoren zijn sedert 1998 al vijf Vlaamse intersectorale akkoorden afgesloten.

2° personeelsgegevens.

Indien er in het decreet gesproken wordt over ‘personeelsgegevens’, gaat het steeds om gepseudonimiseerde en geaggregeerde loon- en tewerkstellingsgegevens van de werknemers tewerkgesteld in de Vlaamse social/non-profitsectoren.

De producten (zie punt 3°) worden dus steeds op basis van dergelijke gepseudonimiseerde en geaggregeerde loon- en tewerkstellingsgegevens gemaakt.

3° producten.

Dit zijn de monitoringrapporten, tabellen en simulaties en op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens, die uitsluitend worden gemaakt voor de beleidsmatige voorbereiding, de monitoring, de uitvoering en de evaluatie van sociale akkoorden voor de social/non-profitsectoren.

het Begeleidend Comité ontvangt enkel producten die gebaseerd zijn op gepseudonimiseerde en geaggregeerde personeelsgegevens.

Artikel 3

Dit artikel regelt de oprichting van het Begeleidend Comité en vermeldt de kernopdracht van de opgerichte instantie. Deze kernopdracht bakent ook meteen de bevoegdheid van het comité af.

Artikel 4

Dit artikel vermeldt de opdrachten van het Begeleidend Comité. De Vlaamse Regering kan bijkomende opdrachten van het Begeleidend Comité bepalen, indien deze opdrachten kaderen binnen de kernopdracht van het comité, met name de opvolging van de monitoring van personeelsgegevens in het kader van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren.

Het Begeleidend Comité zal instaan voor volgende opdrachten:

1° de algemene aansturing en opvolging van de inhoudelijke en procedurele aspecten van de monitoring.

Het comité zal de opvraging en verwerking van de personeelsgegevens opvolgen en zal het gebruik van en de rapportering over de gegevens aansturen.

Het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, is momenteel als enige aangeduid als gegevensverwerker om producten te ontwikkelen. Het Departement zal instaan voor de verwerking van personeelsgegevens die afkomstig zijn van bevoegde instellingen (federaal, regionaal) en deze omzetten in producten, zijnde op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens. Op dit ogenblik is de Kruispuntbank van de Sociale Zekerheid de enige gegevensleverancier.

2° het sluiten van en het toezicht op de naleving van de informatie- en beveiligings-overeenkomst, die het kader voor de monitoring van de personeelsgegevens vastlegt.

De Vlaamse Gemeenschap en de sociale partners van de private social/non-profitsectoren hebben reeds een overeenkomst gesloten waarin voornamelijk afspraken zijn gemaakt rond het gebruik van de producten en de beveiliging van de personeelsgegevens, Deze overeenkomst kan uitgebreid worden met de sociale partners van de publieke sector.

De huidige overeenkomst zal naar aanleiding van dit decreet, en haar uitvoeringsbepalingen, moeten worden aangepast overeenkomstig de bepalingen van het decreet en het uitvoeringsbesluit. De informatie- en beveiligingsovereenkomst blijft vereist om de wederzijdse rechten en plichten van de partijen vast te leggen.

3° de goedkeuring van de rapportering van de resultaten van de monitoring.

4° het beslissen over elke aanvraag tot verkrijging van personeelsgegevens bij de bevoegde instellingen.

Hiermee worden op dit ogenblik bedoeld de aanvragen bij de kamer Sociale Zekerheid en Gezondheid van het Informatieveiligheidscomité, en verzoeken tot overdracht bij de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid voor het gebruik van de personeelsgegevens. Om te vermijden dat het decreet zou moeten worden aangepast indien de regelgeving zou wijzigen of andere authentieke bronnen / gegevensleveranciers dienen te worden geraadpleegd, wordt gekozen voor een meer algemene formulering. Ook moet worden benadrukt dat het verkrijgen van de personeelsgegevens sowieso in overeenstemming met de privacyregelgeving zal gebeuren. Bovendien zal het Begeleidend Comité louter producten ontvangen die gebaseerd zijn op gepseudonimiseerde en geaggregeerde gegevens.

5° het beslissen welke producten ontwikkeld of gemaakt worden.

Onder producten worden begrepen monitoringrapporten, tabellen en simulaties en op geaggregeerd niveau verwerkte loon- en tewerkstellingsgegevens, die worden gemaakt uitsluitend voor de beleidsmatige voorbereiding, monitoring, uitvoering en evaluatie van sociale akkoorden voor de social/non-profitsectoren.

Met de gegevens wordt het bijvoorbeeld mogelijk om rapporten op te maken van de tewerkstellingsgegevens of van de loonkosten van de verschillende sectoren. Aangezien alle loongegevens worden verwerkt, wordt het mogelijk om ook voor bepaalde maatregelen die in een volgend sociaal akkoord worden afgesproken simulaties te maken over de kostprijs van de maatregelen en de budgettaire weerslag. Anderzijds wordt het ook mogelijk om tijdens de looptijd van een akkoord de uitvoering van de maatregelen op te volgen en na afloop van het akkoord een evaluatie van de maatregelen te onderbouwen.

6° de begeleiding van de ontwikkeling van de producten en de keuring van de producten.

Het is essentieel dat de drie partners - overheid, werkgevers en werknemers - samen bepalen welke rapporten en simulaties er gemaakt worden en dat ze hun goedkeuring geven aan de ter beschikking gestelde producten.

7° het beslissen over de verdere aanwending van de producten, en hiertoe desgevallend het sluiten van overeenkomsten.

De drie partners zullen ook samen bepalen waarvoor de producten gebruikt worden en aan wie en hoe er over gerapporteerd wordt.

Wat betreft de aanwending van de producten kunnen ook met andere instanties dan de leden overeenkomsten worden gesloten. Gezien dit niet vooraf limitatief te bepalen is, en om te vermijden dat het decreet dan telkens zou moeten worden aangepast, wordt gekozen voor deze algemene formulering.

8° het beslissen over toegangsmechanismen tot de producten.

Het Begeleidend Comité zal er over waken dat de producten steeds beveiligd zijn en enkel door de aangeduide gebruikers kunnen geraadpleegd worden.

9° aanduiden van één of meerdere gegevensverwerkers en het omschrijven van hun opdracht.

Het Begeleidend Comité is een overleg- en beslissingsorgaan dat beslist over de ontwikkeling en aanwending van de producten.

Het Begeleidend Comité treedt niet op als gegevensverwerker, heeft geen toegang tot de personeelsgegevens en heeft geen enkele operationele verwerkingsopdracht.

Het Begeleidend Comité duidt een Gegevensverwerker aan en neemt enkel kennis van de producten die worden aangeleverd door de Gegevensverwerker. Het Begeleidend Comité zal hierbij ook de voorwaarden en de waarborgen bepalen waaraan de aangeduide Gegevensverwerker en het proces van de gegevensverwerking moeten voldoen. Dit zal verder geregeld worden in het uitvoerende besluit van de Vlaamse Regering.

10° periodiek rapporteren over de monitoring van personeelsgegevens aan de partijen van de Vlaamse Intersectorale Akkoorden voor de social/non-profitsectoren.

Het Begeleidend Comité zal minstens 1 keer per jaar rapporteren over de monitoring. In het uitvoerende besluit van de Vlaamse Regering zullen de modaliteiten van deze rapportering worden bepaald.

Artikel 5

Dit artikel bevat de minimale samenstelling van het Begeleidend Comité. Aangezien de monitoring van de personeelsgegevens is opgenomen in de VIA-akkoorden en dienen ter voorbereiding, opvolging en evaluatie van deze akkoorden, is het essentieel dat alle partijen die deze akkoorden sluiten deel uitmaken van het comité.

De Vlaamse Regering zal de samenstelling verder specificeren. Zo zal zij onder meer vastleggen welke organisaties precies zullen deel uitmaken van het Begeleidend Comité, hoeveel vertegenwoordigers in het comité zullen zetelen, en welke sectoren gevat zijn. Hierbij zal er over gewaakt worden dat er een evenredige vertegenwoordiging is van alle betrokken partijen.

Artikel 6

Dit artikel geeft een delegatie aan de Vlaamse Regering om de werking van het Begeleidend Comité te regelen. Zo zal het bijvoorbeeld de bedoeling zijn dat het comité haar beslissingen bij consensus neemt.

Daarnaast geeft de decreetgever ook een delegatie aan de Vlaamse Regering om de voorwaarden aangaande de uitvoering van de opdrachten, vermeld in artikel 4, te bepalen. Zo kan de Vlaamse Regering de grenzen van de bevoegdheden van het Begeleidend Comité afbakenen, en kan zij de verplichting, opgenomen in artikel 4, eerste lid, 10°, verder specificeren.

Ook zal het comité haar werking, in overeenstemming met het uitvoerende besluit van de Vlaamse Regering, zelf ook verder regelen in een huishoudelijk reglement.

Om in de toekomst vlot te kunnen inspelen op nieuwe inzichten, worden deze elementen niet bij decreet geregeld, maar delegeert de decreetgever dit aan de Vlaamse Regering.

Artikel 7

Het decreet zal niet onmiddellijk in werking treden. De Vlaamse Regering zal bepalen wanneer de verschillende bepalingen van het decreet in werking treden. Hierdoor heeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om vooreerst nog de nodige uitvoeringsbepalingen uit te vaardigen.

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Geert BOURGEOIS

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin,

Jo VANDEURZEN